

› Budsjettkommentarer investeringsbudsjettet

Kommentarer til investeringsbudsjettet

Egenkapitalinnskudd KLP Dette innskuddet kommer hvert år, og beløpet som er lagt inn tilsvarer overføringen i 2018. Kommunen får avkastning på innskuddet som er en del av pensjonsoppgjøret hvert år. Det er ikke anledning å finansiere dette innskuddet med lån, og beløpet må derfor dekkes inn ved bruk av fond.

Datautstyr Det vises Kvalitetsplan for Frænskolen mm. Det må et omfattende løft til for å få utstyret i Fræna kommune opp på akseptabelt nivå. Skolene har ikke ramme til å greie dette løftet selv. I løpet av tre år vil alt være på plass på skolene, men da vil fornying av gammelt utstyr igjen være aktuelt. I 2019 vil det også bli et oppgjør etter at kommunen er gått ut av IKT Orkide. Det er oppnådd enighet om hvordan oppgjøret skal skje men beløpet vil ikke være klart før til våren 2019. Dette vil bli ført som en redusasjon av investeringsutgiftene i 2019, og vil utgjøre ca. 1 mill. kroner. Dette vil ventelig gå med til ekstra utgifter i forbindelse med etablering av egen IKT-drift.

IKT Orkide Fræna kommune har meldt seg ut av IKT Orkide, og det vil derfor ikke komme utgifter i 2019 på denne posten.

Jendem skole Vedtatt ramme er 81,4 mill. kroner. I 2017 og 2018 antas det å påløpe 20 mill. kroner. Restbevilgningen er lagt inn i 2019 og 2020 og utgjør samlet 61,4 mill. kr.

Opparbeidelse av grunn Jendem skole. I sak PLØK 58/2017 ble det vedtatt å kjøpe grunn for opparbeidelse av parkeringsareal og busslomme. Kostnaden er estimert til 2,6 mill. kroner. Dette tiltaket er planlagt utført i 2019

Sylte skole Vedtatt ramme var 61 mill. kroner. Dette er nå endret som følge av vedtak i PLØK 8.11.2018. Se avsnittet om skolestruktur foran i dokumentet, Det er nå lagt inn 15,5 mill. kroner til utbedring av skolen og 5 mill. kroner til andel idrettshall.

Haukås skole Utgiften var estimert til 232 mill. kroner. Beløpet var fordelt mellom 2019, 2020 og 2021 i henhold til vedtak i kommunestyret 14.12.2017. I 2018 og 2019 påløper mindre beløp. Dette er nå endret som følge av vedtak i PLØK 8.11.2018. Se avsnittet om skolestruktur

foran. **I kommunestyrevedtak 13.12.2018 ble det vedtatt å redusere investeringen til 265 mill. kroner. Reduksjonen er foretatt i 2020 budsjettet.**

Tornes skole. Det er lagt inn et beløp på 8,7 mill. kroner til opprustning av skolen, jfr. vedtak i sak om skolestruktur 8.11.2018. Beløpet er hentet fra Telemarkforsknings rapport.

Mestringsenheten. Sak om å oppruste "Pensjonærboligen" til dette formålet har vært oppe i PLØK som sak 56/2017. Saken ble trukket fra behandling i kommunestyret 19.10.2017. Saken ble fremmet på nytt i DRUT 23.10.2018 og i KS 8.11.2018. Da ble det vedtatt å sende prosjektet ut på anbud på nytt. Rådmannen har lagt inn forslag om å bevilge 3 mill. kroner i 2019 og 7 mill. kroner i 2020 til formålet. **I kommunestyret 13.12.2018 ble det vedtatt å se denne investering i en større sammenheng. Rådmannen ble bedt om å komme med en sak.**

Parkering og avkjørsel Trollkyrkja. Det er behov for å flytte og oppgradere dette anlegget. Det arbeides med å innhente tilskuddsmidler som kan dekke betydelige deler av utgiften. Det planlegges brukt 1,7 mill. kroner i 2019 til dette formålet. Parkeringsplassen som benyttes i dag, er ikke egnet av flere grunner, og kommunen ønsker å finne en god og varig parkeringsløsning som løfter Trollkyrkja som turmål. Rådmannen vil legge fram egen sak om tiltaket. Gass ROR har bevilget 1,5 mill. kroner til tiltaket i 2019.

Utvikling av turstier/friluftsområder i Fræna kommune, fase 1 og fase II. Det planlegges brukt samlet 1,4 mill. kroner på disse tiltakene i 2018, 2019 og 2020. Tilskudd og tippemidler er beregnet å utgjøre 0,4 mill. kroner i 2019. Rådmannen vil også her fremme egen sak om de konkrete tiltakene. I 2019 foreslås å bevilge samlet 750 tusen kroner.

Farstadsanden vernet sone. Her er det samlet planlagt brukt 1,5 mill. kroner. Det må utvikles sti på Farstadstranden for å skjerme det vernede området. Det er et krav fra Fylkesmannen at kommunen iverksetter dette snarest. Prosjektet kan gjøres nøkternt om man ønsker det. Rådmannen ønsker å se på muligheten til å gjennomføre et prosjekt som kan gjøre Farstadsanden til et enda mer spektakulært turmål. Her foreslås en bevilgning på 550 tusen kroner i 2019. Fylkesmannen er også tungt inne i dette prosjektet. Også her er det muligheter for å få tilskudd og tippemidler til samlet om lag 1 mill. kroner som er lagt inn i økonomiplanen. Rådmannen vil fremme sak om tiltaket. Prosjektet foreslås gjennomført i 2019.

Åttringen. Dette er et prosjekt som vil kreve en investering på 100 tusen kroner. Tiltaket er lagt inn for gjennomføring i 2020.

Klargjøring næringsareal. I denne posten for 2019 ligger det nå inne 13,8 mill. kroner.

På Nerland trengs det 400 tusen. Det er interesse for en tomt på industriområdet. Det må bygges en liten veistump for å åpne feltet.

På Indre Harøy Øst - trengs det midler for videre industriutvikling, i første omgang reguleringskostnader.

På Galten trengs det midler til kjøp av restareal til industriområdet.

På Dalemyra planlegges tomtekjøp og utbygging av feltet. Samlet utgjør dette over 13 mill. kroner.

Holamyra står dessverre i stampe på grunn av veikrysset og at vegvesenet har sagt nei til videre utbygging.

Tilrettelegging boligtomter. Jfr. sak i DRUT og KS i november/oktober - oppdatert boligbutygsplan 2019 - 2020. Det er lagt inn midler til grunnkjøp og planlegging av Tornes, Dalelia, Haukås Øvre og Malmefjorden med samlet 29,5 mill. kroner. Det er samtidig forventet en salgsinntekt på 9,5 mill. kroner. I 2020 planlegges det utbygging av tomter for 13,8 mill. kroner og salg av tomter er budsjettet med 9 mill. kroner. I 2020 er det Farstad og Tornes som utgjør brorparten av beløpet.

Boligbyggeprogrammet går kun til og med 2020. Det er likevel lagt inn utbygging tomter i 2021 og 2022 med 7 mill. kroner hvert år. Det er samtidig budsjettet med en inntekt på salg boligtomter på 4 mil. i 2021 og 5 mill. kroner i 2022.

Nye utleieboliger på Eidem og Setbakken. Her foreslås det å bevilge 8 mill. kroner i 2019. For å følge opp øvrige tiltak i boligsosial handlingsplan er det foreslått 4 mill. hvert år i resten av planperioden.

Startlån Husbanken. Fræna kommune tar opp et lån på 5 mill. hvert år i planperioden for utlån til boligkjøpere etter egne regler.

Opprusting kommunale bygg. Det foreslås at bevilgningen på 5 mill. kroner videreføres i 2019. Rådmannen foreslår deretter å redusere bevilgningen til 3 mill. i 2020, 2021 og 2022. *Kommunestyret vedtok 14.12.2017 i punkt 14 at Fræna kommune fortsatt skal ha et "ansvarlig vedlikeholdsnivå på kommunale bygg". I kommunestyret 14.12.2017 ble det også vedtatt at driftsutvalget fortsatt skal prioritere tiltak innenfor rammen på denne posten.* Rådmannens forslag til reduksjon av denne samleposten må også ses i sammenheng med at kommunen planlegger store investeringsprosjekt i perioden.

Investeringer til vann og avløp. Her er det planlagt betydelige utgifter i perioden i samsvar med vedtatt hovedplan. Fullføring av Eidem silanlegg utgjør alene 10 mill. kroner i 2019.

Parkeringsplassen vest for rådhuset mm. Parkeringsplassen trenger opprusting, og kommunen bør kunne tilby ladepunkt for el-biler. Mellom Pensjonærboligen og parkeringsplassen ligger en tomt som kommunen bør erverve. Huset som står vest for rådhuset foreslås revet. I 2019 foreslår rådmannen at det bevilges 2 mill. kroner til tiltaket.

Asfaltering og vei. Rådmannen foreslår å bevilge 3 mill. kroner til asfaltering og veg i 2019. Behovet er betydelig større men rådmannen ser ikke muligheten til å øke mer her. I resten av økonomiplanperioden er beløpet redusert til 1 mill. kroner.

Sentervegen. Nytt kostnadsoverslag er mottatt. Dette viser 22 mill. kroner. Rådmannen har lagt prosjektet inn for utføring i 2019 og 2020. I 2017 er det hittil påløpt om lag 3 mill. kroner. I 2018 er det ikke påløpt utgifter. Ved vedtagelse av budsjett 2018 gjorde kommunestyret slikt vedtak i punkt 3:

"Investeringsbudsjettet for 2018 vedtas med en brutto investeringsramme på 168 millioner kroner, med finansiering slik det går fram av tabellen, med unntak av Sylte, Haukås og Sentervegen. Kommunestyre ber om at de skyves et år ut i tid med sikte på innarbeidelse i økonomiplan 2019-2023. Sentervegen kan aktualiseres igjen når ny tomt for Haukås skole er bestemt. "

Rådmannen har lagt inn et beløp på 10 mill. kroner i 2019 og 9 mill. i 2020. Samlet bevilgning inkl. utgifter i 2018 blir da 22 mill. kroner.

I kommunestyret 13.12.2018 ble det vedtatt å ta denne bevilgning (Sentervegen) ut av budsjettet. Det ble i stedet bevilget 7 mill. kroner i 2019 til en "Vareleveringsvei".

Farstadsanden - nasjonal turistvei. Det vil ventelig påløpe ca. 300 tusen kroner i 2018 I 2019 ser en for seg at prosjektet blir gjennomført. Rådmannen har estimert beløpet til 2,0 mill. kroner. Dette er Fræna kommunes andel av kostnaden. Nasjonale turistveger dekker resten.

Institusjonstjenesten. Utstyr Institusjonstjenesten og velferdsteknologi vil kreve 6,7 mill. i 2019, jfr. PROF planen og politisk sak i DRUT og KS før jul 2018. I tillegg er det beregnet et behov for 1,3 mill. kroner i 2020.

Nytt bygg på Eidem - teknisk avdeling og brannstasjon. Rådmannen foreslår å ta dette tiltaket ut av økonomiplanen, Dette blir nå vurdert gjennom det arbeidet som pågår gjennom Hustadvika kommune om fremtidig brannberedskap for den nye kommunen.

Barnehagen i Bud. Dette tiltaket ble lagt inn etter behandling i sak 28/2018 Revidert budsjett I, men en har ikke rukket å komme i gang. Prosjektet blir derfor lagt inn på nytt i budsjettet for 2019 med 5 mill. kroner.

Brannsikring Bud kirke. Det ble bevilget 625 tusen til dette tiltaket i 2017. Det er nå kommet inn tilbud på innstallasjonen og det er funnet praktiske løsninger. Kirkevergen rekker ikke å sette i gang tiltaket i 2017, og kommunestyret bes om at bevilgningen gis på nytt. Pumpestasjon mm kan ikke legges inn i kirken og det har derfor blitt dyrere enn antatt. Riksantikvaren har anbefalt den nye løsningen. Nytt beløp: 1,1 mill. kroner.

Tornes gravsted. Fikk bevilgning i 2017, men anlegget kom ikke i gang. Det foreslås nå ny bevilgning til tiltaket i 2018 og 2019 på til sammen 5,5 mill. kroner. Det er plass til 600 graver, men foreløpig vil kun gjøres klart for 300.

Hustad gravsted. Trenger minimum 8 dekar. Utgjør ca. 600 graver totalt. Kom ikke i gang i 2017. Grunnervervelse, arkeologisk kartlegging + opparbeidelse er samlet beregnet å utgjøre 6 mill. kroner. Utbyggingen tas over to år.

Kirkelig Fellesråd. Videre restaurering av orgel i Myrbostad kirke samt klipper i 2019. Ny lastebil vil være behov for i 2020.

Tettstadprogrammet. Utvikling av attraktive og funksjonelle tettsteder er en viktig del av samfunnsutviklingen. Elnesvågen som kommunesenter skal dekke en rekke behov og være et knutepunkt for både handel og tjenesteyting. Gjennom deltagelse i Møre og Romsdal

fylkeskommune sitt Tettstadprogram, vil Fræna kommune legge til rette for økt kvalitet i de fysiske omgivelsene i Elnesvågen, og stimulere til utvikling av et livskraftig og bærekraftig kommunesenter. Bevilgningen til prosjektet skal gå til analyser og gjennomføring av tiltak, og kan etter søknad utløse statlige tilskudd til tettstedsutvikling. Saken ble behandlet som PS 90/2016 i kommunestyret. Det meste av utgiftene kom i 2018, og det er derfor mindre beløp som foreslås bevilget i 2019 og 2020.

Brynhallen. Det er Bryn Idrettslag som står for dette prosjektet. Rådmannen foreslår tilskudd på 7 mill. kroner, jfr. kommentarer og forslag til driftsbudsjett for 2019. Tiltaket er tatt ut av Fræna kommunes investeringsbudsjett.

Nytt regionsenter. Fræna kommune har i 2017 og 2018 mottatt 4,5 mill. kroner i regionsentertilskudd. I 2019 vil kommunen motta ytterligere 3 mill. kroner. Kommunestyret har vedtatt å sette av disse midlene til disposisjonsfond. Det er ikke bindinger fra departementet på hvordan disse midlene blir brukt. Rådmannen foreslår at disse midlene nå blir brukt til utvikling av regionsenteret for nye Hustadvika kommune. Rådmannen foreslår at det bevilges 3 mill. kroner i 2019 og 4,5 mill. kroner i 2020 til tiltaket. Rådmannen ber om å få komme tilbake med forslag til hvordan midlene skal brukes i egen sak. Til orientering har Eide kommune mottatt midler under samme ordning. Eide kommune har valgt å bruke midlene i driften det enkelte år.

Finansiering. Det er lagt inn beregnet refusjon merverdiavgift, tilskudd, tippemidler, salg av tomter m.m. Øvrige investeringsutgifter dekkes av låneopptak. **I 2019 utgjør beregnet låneopptaket samlet 155,7 mill. kroner. I dette beløpet ligger endringer vedtatt i kommunestyret 13.12. I tillegg kommer en korreksjon som følge av at bruk fond fikk feil fortegn i et regneark. Bruk av fond reduserer låneopptaket i 2019 med 6 mill. kroner**